

Stručni rad

KAKO PRIBLIŽITI NASTAVU IZBORNOG PREDMETA (školsko novinarstvo)

Doroteja Kostanjevec, prof.

Osnovna škola Markovci

Sažetak

Tijekom izvanrednog stanja bili smo prisiljeni brzo uspostaviti strukturirani sustav učenja na daljinu. Sve smo predmete predavali na daljinu, uključujući izborne predmete, koje pohađaju učenici različitih razreda. Izborni predmet školsko novinarstvo pohađaju učenici 7., 8. i 9. razreda. U školskoj godini izborni predmet je 35 školskih sati, odnosno jedan sat tjedno. U radu na daljinu bilo je potrebno od početka školske godine prilagoditi metode i oblike rada prema postavljenim ciljevima i standardima znanja. Sadržaji, ciljevi i standardi znanja djelomično su prilagođeni, ali su u osnovi ostali isti. Učitelj je morao prilagoditi sadržaje tako da su pripremljene aktivnosti, pojmovi i sadržaji bili jasni, razumljivi i dostupni. Naglasak je bio na trenutnim, zanimljivim sadržajima, izvedivim aktivnostima i praktičnim primjerima te na kreativnosti.

Ključne riječi: izborni predmet, školsko novinarstvo, rad na daljinu, odabir metoda i oblika rada.

1. Uvod

Procjene pokazuju da su učenici učenje na daljinu tijekom nove epidemije koronavirusa ocijenili izazovnijim od podučavanja u učionici, a s druge strane, učenje na daljinu također je bilo zanimljivo i kreativno. Kreativnost i stvaralaštvo može izrazito doći do izražaja kod izbornih predmeta. Izborne predmete učenici biraju prema interesu i područjima gdje imaju jačinu i koje žele razvijati i nadograđivati.

Učitelji, predavatelji određenih stručnih, izbornih predmeta, imali su pitanja o tome kako nastavu učiniti dostupnom, zanimljivom i izvedivom. Prema nastavnom programu, učitelj ima prilično otvorene ruke kako se pripremiti i odabrati dobar sadržaj za provedbu nastave. Tijekom učenja na daljinu, kao mentor školskog novinarstva, birala sam aktivnosti i sadržaje koje je također bilo moguće provoditi na daljinu. Prilikom pripreme satova školskog novinarstva bilo je potrebno uzeti u obzir da su za taj predmet prijavljeni učenici različitih razreda, stilova učenja i, prije svega, različitih sposobnosti. Neki najlakše uče čitajući iz knjige, drugi slušajući objašnjenje, opet treći iz slikovnog prikaza, a četvrti iz praktične aktivnosti.

2. Strategije učenja i stilovi učenja

U svakom razredu imamo učenike različitih stilova učenja i različitih sposobnosti. Nastava na daljinu izbornog predmeta također je trebala biti prilagođena učenicima svih različitih stilova učenja. Stoga je stil učenja pojedinca kombinacija opažanja, obrade i vrednovanja informacija i iskustva. U našem mozgu imamo tri komunikacijska centra: vidni ili vizualni, slušni ili audio te emocionalni ili kinestetički centar pokreta. Ti moždani centri i njihove veze predstavljaju jezik međusobne komunikacije. Kroz te kanale informacije nam dolaze iz okoline, putem njih šaljemo poruke. Ljudi imaju te kanale različito razvijene. Istraživanje je pokazalo da je 35% ljudi vizualnih, 25% slušnih i 40% kinestetičkih tipova. Obično smo kombinacija sva tri, ali jedan se više ističe. [1] Iz tog razloga učitelj mora utvrditi koji stil učenja najbolje odgovara određenom učeniku. Sati učenja moraju biti prilagođena tako da svaki učenik, bez obzira na to

gdje se klasificira po stilu učenja, može maksimalno iskoristiti nastavu na daljinu i postići postavljene ciljeve učenja.

3. Izborni predmet školsko novinarstvo

Riječ je o specifičnom školskom predmetu koji nadograđuje predmet slovenski jezik, uglavnom sadržajem neumjetničkih tekstova, posebno novinarskih.

Ciljeve predmeta zapisane u kurikulumu učitelji provode selektivno prema razredu u kojem se predmet predaje, sposobnostima, predznanju i interesima djece, vodeći računa o individualizaciji i diferencijaciji te prema praktičnom iskustvu. Funkcionalni ciljevi predmeta su da učenici čitaju i analiziraju novine i časopise, prate radijski i televizijski program i formiraju kritički stav prema medijima. Trebali bi biti u stanju stvarati razne informativne i interpretativne novinarske tekstove; stvarati razredne i školske novine, pripremati emisije na školskom radiju i / ili televiziji; upoznaju se s istraživanjem jezika i književnosti, uče osnove i temeljne metode znanstvenog istraživanja jezika i književnosti; uče koristiti priručnike, leksikone, rječnike, proučavati razne društvene vrste jezika, posebno slovenske dijalekte i zanimljive govore; upoznaju književni folklor i upoznaju se s mogućnostima njegovog stjecanja, uređivanja, dokumentiranja i arhiviranja. [2] Odabrane ciljeve i sadržaje smo s prilagođenim oblicima i metodama rada također usvajali na daljinu.

3.1. Aktivnosti školskih novinara na daljinu

Budući da smo uvodne sate iz predmeta izvodili samo u školi, gdje smo naučili osnovne pojmove novinarstva, rad sam prilagodio na daljinu tako da su oblici rada bili izvedivi i od kuće. Svaka je lekcija sastavljena tako da su se učenici prvo kratko upoznali s teorijom raspravljanog sadržaja. Dakle, aktivnosti su podržane poveznicama na razne web stranice, gdje su učili o pojmovima: novinar, dokumentarac, novinarska i televizijska kuća, žuti tisak, reportaža, intervju, radio predstava Nakon toga je uslijedila analiza raspravljanih pojmova i provjera teorije u praksi. Na kraju je slijedilo ponovno stvaranje, gdje su učenici analizirali, kreirali, pisali, ocjenjivali i komentirali raspravljane teme. Rad je također bio

diferenciran i prilagođen pojedinim učenicima. U nastavku je predstavljeno nekoliko ideja u kojima su ciljevi i standardi znanja u potpunosti postignuti.

3.1.1. Novinarski pojmovi

Za učenike sam pripremila prezentaciju osnovnih pojmova: članak, vijest, reportaža, izvještaj, mali oglas, anketa, oglas, intervju ... Iz novina i časopisa dostupnih kod kuće, učenici su potom pronašli i izrezali uzorke žanrova i vrste novinarskih tekstova. Potragu smo podržali teorijom, analizirali i kreirali. Učenici su napravili reportažu: dan naše obitelji u vrijeme korone. Stvoreni su zanimljivi intervjui, video i radio prilozima. Učenici su svoj rad potkrijepili raznim fotografijama i kratkim video zapisima.

3.1.2. Gledanje dokumentarca

Učenici su naučili što je pojam dokumentarac. Zatim sam potražila web stranice na kojima su dostupni dokumentarni filmovi primjereni njihovoj dobi. Učenici su za sebe izabrali jednog od njih, pogledali ga i na kraju ocijenili. Postignut je cilj verbalne analize medijskih poruka, prosudba, rasprava i utemeljenje stavova. Učenici su utvrdili bitne sastavnice žanrova i vrste novinarskih tekstova. Upoznali su pojam: informativna emisija i gledali: INFODROM.

3.1.3. Upoznavanje dnevnika, tjednika i mjesečnika

Učenici su se upoznali s internetskim izdanjima raznih novina koje izlaze svakodnevno, tjedno ili mjesečno. Čitali su vršnjačke novine iz drugih škola koje su dostupne na internetu, uspoređivali s vlastitim novinama i kritički ocjenjivali. Upoznali su se s pojmovima: lažne vijesti, žuti tisak.

3.1.4. Priprema projekta, istraživačko novinarstvo

Svaki je učenik dobio jednu temu za pripremu govornog nastupa, i to prezentaciju (lokalne) novinske kuće, radijske ili televizijske stanice, programa. Drugi dio zadatka bio je prezentacija života medijske osobe: novinara, moderatora, redatelja Tako su se pobliže upoznali s radom i vremenskim rasporedom profesionalnih novinara i drugih zanimanja vezanih za novinarstvo.

3.1.5. Karnevali

Učenici su sakupljali i proučavali kulturnu baštinu na selu. Informatori su prikupljali materijal i prezentirali ga u obliku intervjua i anketa. Istraživali su običaje i navike (blagdanski običaji, stara vjerovanja, vragovi, bračni običaji, plesovi, karnevalski likovi). Nastali su intervjui s Korantom, opisi likova i reportaže o istaknutim ličnostima mjesta i lokalno specifičnih osoba.

4. Zaključak

U radu na daljinu učenici izbornog predmeta školsko novinarstvo učili su o novinarskim pojmovima i analizirali ih na konkretnim primjerima. Učenici su stvorili raznolike informativne i interpretativne novinarske tekstove. Napisali su vijest, izvještaj, reportažu, anketu, intervju, komentar, uvodnik, članak i recenziju. Pripremali su izvještaje, komentirali gledani sadržaj i upoznavali se s radom lokalnih novina, radija i televizijskih postaja. Ovisno o temi, učenici su odabrali odgovarajuću vrstu novinarskog pisanja i kreirali mnoge stvari. Uspoređivali su i ocjenjivali svoje tekstove. Učenici su materijal objavljivali u školskim i izvannastavnim javnim medijima. Upoznali su se s kriterijima za objavljivanje tekstova i pripremili ih za objavljivanje. Učenje na daljinu pokazalo se vrlo uspješnim, kreativnim i zanimljivim jer su učenici imali vremena pripremiti dobre radove.

5. Literatura

[1.] Učni tipi, Dostupno 2. 3. 2021. na
http://www2.arnes.si/~lukoper9/spretnosti_ucenja/uni_tipi.html

[2.] Učni načrt za izbirni predmet šolsko novinarstvo, Dostupno 1. 3. 2021. na
https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/izbirni/1-letni/Solsko_novinarstvo_izbirni.pdf